

Cauza penală privind pe ofițerul de Miliție Moldovan Radu Sandu

În cursul anilor 2006-2009, la solicitarea conducerii Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului în România (IICCR, președinte Marius Oprea, director general Stejărel Olaru, secretar general Lucia Hossu Longin), am colaborat cu acest Institut la elaborarea unor proiecte legislative și pentru redactarea de sesizări penale specifice.

Demersurile în Justiție privind pe ofițerul de Miliție Radu Sandu Moldovan au avut în vedere indicii temeinice că, în timpul regimului comunist, acesta a săvârșit numeroase și grave „persecuții pe motive politice” – imprescriptibile – în înțelesul prevederilor Convenției ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității (adoptată la 26 noiembrie 1968 și ratificată de România la data de 15 septembrie 1969), coroborate cu prevederile Statutului Tribunalului Militar Internațional de la Nuremberg (definit prin Acordul din 8 august 1945, de la Londra, al Puterilor Aliate).

Ca în practică toate cauzele de acest gen, Parchetul a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva ofițerului de Miliție, cu motivări cu totul netemeinice și nelegale. Soluția a fost dispusă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, condus de Laura Codruța Kövesi, numită în această poziție de ministrul Justiției Monica Macovei, fost procuror în timpul regimului comunist, și de președintele României Traian Băsescu. Dar la exonerarea de vinovățiile pentru crimele comunismului au contribuit nu numai magistrații și politicienii cu un trecut legat de regimul comunist (precum Ion Iliescu și Traian Băsescu) ci și responsabili ai IICCMER (fost IICCR). Astfel, în timpul mandatului echipei Tismăneanu-Stanomir-Neamțu, așa cum avea să confirme explicit chiar directorul executiv Stanomir (se poate vedea articolul „Situățiunea, LXIX”, publicat pe pagina Publicistică 2012 a website-ului), Institutul nu a contestat niciuna dintre deciziile de neîncepere a urmăririi penale date de Parchet sesizărilor formulate de echipa de conducere anterioară – fapt care a condus la prescrierea dreptului la acțiune și la absolvirea de răspundere a ofițerilor de Securitate, a altor responsabili ai regimului comunist și a complicilor lor, care au comis grave acte de poliție politică împotriva cetățenilor români.

O altă consecință a inacțiunii conducerii IICCMER a reprezentat-o imposibilitatea sesizării cu aceste cauze a Curții Europene a Drepturilor Omului pentru violarea (sub aspect procedural) a dreptului la viață, a dreptului persoanelor de a nu fi supuse torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante, precum și a dreptului la un proces echitabil. CEDO nu putea fi sesizată din cauza neîndeplinirii condiției de admisibilitate constând în prealabila „epuizare a căilor de recurs interne” (art 35 alin 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului).

Se impune subliniat că în raport cu toate cele arătate nu a existat niciodată vreo atitudine din partea societății civile sau a intelectualilor democrați.

Mai jos pot fi găsite principalele acte (materiale) pe care le-am redactat în această cauză.

În legătură inclusiv cu cauza de față, tot în această secțiune a website-ului (Documente/ Analize, studii, rapoarte), poate fi văzută și analiza „<Decomunizarea> României – fantasma unui sfert de veac”, pe care am realizat-o în prima parte a anului 2015.

Către,

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
Secția Parchetelor Militare

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR), cu sediul în București, Str. Matei Voievod nr. 18, sector 2, în baza prerogativelor prevăzute de H.G. nr. 1724/2005 cu modificările și completările ulterioare, în domeniul investigării și sesizării organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România, precum și în conformitate cu prevederile art. 221 și urm. din Codul de procedură penală, prin reprezentanți legali, formulăm prezenta

SESIZARE

cu privire la faptele săvârșite de către Moldovan Radu Sandu, fost Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc, între anii 1985 – 1991, în prezent Comisar șef de poliție, Șef al Inspectoratului de Poliție al județului Harghita, fapte în legătură cu care există probe și indicii că au constat în **cercetarea abuzivă a unui număr foarte mare de persoane, în special minori, în torturarea repetată a acestora și supunerea lor la tratamente crude, inumane și degradante**, în perioada în care a lucrat ca Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc.

În susținerea prezentei Sesizări, este anexat materialul probator, constând în principal în declarații ale persoanelor care au reclamat că au fost victime ale comportamentului abuziv al fostului ofițer de Miliție, precum și interviuri ale reprezentanților IICCR cu acestea și cu alte persoane care au cunoștință despre faptele obiect al prezentei Sesizări.

În fapt:

Din investigațiile pe care reprezentanții IICCR le-au întreprins în temeiul competențelor legale care le revin precum și din declarațiile unora dintre persoanele care reclamă că au fost victime ale comportamentului abuziv al fostului ofițer de Miliție, respectiv din declarațiile altor persoane care au cunoștință despre faptele amintite, rezultă următoarele:

În perioada de dinainte de decembrie 1989, în care fost a îndeplinit funcția de Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc (între anii 1985 și 1989), Moldovan Radu Sandu a cercetat abuziv, a torturat și a supus unor tratamente crude, inumane și degradante mai multe zeci de minori din Municipiul Miercurea Ciuc fie pentru că ei sau frații lor au încercat să treacă frontiera în Ungaria, fie pentru că erau bănuți că intenționează să facă acest lucru sau pur și simplu pentru a-i descuraja în eventuale asemenea intenții sau pentru a obține informații despre eventuale intenții ale unor colegi sau cunoscuți în acest sens.

Există de asemenea probe și indicii temeinice că în aceeași perioadă Moldovan Radu Sandu îi agresa cu o violență ieșită din comun pe mulți dintre minorii care voiau să se distreze în discotecă, care mergeau la cinema în timpul în care el presupunea că ar fi trebuit să se afle la școală sau care purtau părul puțin mai lung ori

încercau să poarte diverse accesorii „la modă” în acea perioadă (cerceii, de exemplu, la băieți).

Din declarațiile părții vătămate Anghel Ferencz Florin (Anexele 1- 3), precum și ale mamei acestuia (**Anexa 4**), rezultă că minorul de 13 – 14 ani la acea dată Anghel Ferencz Florin a fost nevoit să meargă de zeci de ori la postul de Miliție, de regulă marțea și joia, din cauză că frații săi mai mari încercaseră să treacă frontiera în Ungaria (în cele din urmă, unul dintre cei trei frați ai săi avea să reușească în tentativele sale). O încercare nereușită de trecere a frontierei avusese și Anghel Ferencz Florin. Potrivit declarațiilor acestuia, la sediul Miliției el era maltrat de fostul milițian **„până când nu mai puteam mișca de pe podelele biroului lui Moldovan”**. Aproape de fiecare dată pe coridorul postului de Miliție se aflau **„nenumărate persoane, în general copii, fete și băieți, care la rândul lor așteptau să intre în birou pentru a primi o bătaie soră cu moartea”**. În așteptarea începerii „anchetei” Moldovan (dar și colegi de-ai săi precum milițienii Tancău Ilie, Cotfas Gelu și alții) îi obliga **„să curețe holurile Miliției cu periute de dinți, să spălăm WC-urile cu limba și cu mâinile în timp ce ei se urinau pe noi”**. La „anchetă” erau introduși câte unul. În încăperea găseau uneori câte un milițian care le ordona să stea pe scaun, după care ieșea, pentru ca la scurt timp să intre Moldovan și să-i ia la bătaie pentru că își permisese să stea pe scaun. Îi bătea **„până i se terminau puterile”**, le ordona să stea în picioare, pentru ca imediat să intre milițianul care inițial le spusese să stea pe scaun. Acesta la rândul lui îi bătea pentru că îi încalcaseră ordinul, iar în final începea „ancheta” cu Moldovan (nu înainte de a fi obligați să mai facă și flotări sau genoflexiuni până la epuizare).

Potrivit relatării lui Anghel Ferencz Florin (sesizarea acestuia din data de 25 octombrie 2007 către IICCR – **Anexa 1**) rezultă că în biroul lui Moldovan (care „avea pereții plini de sange”) **se afla un dulap** „plin cu unelte care serveau la bătăile aplicate. Fără nici o altă introducere, Moldovan deschidea dulapul respectiv și mă obliga să aleg una dintre uneltele cu care doresc să primesc bătaie. Eram întrebat ca, cu ultima ocazie din care am primit bătaie, pentru a nu avea onoarea ca să se repete unealta, după care îmi aplica cătușe la mâini și mă lega de calorifer. Fiind legat de calorifer nu numai că-mi lua dreptul la replică pe care oricum nu aveam îndrăzneala sa o iau, dar eram în postura în care nu puteam nici să mă apăr de loviturile acestuia. Legat de calorifer eram bătut fără milă până când Moldovan Radu Sandu transpira ca un sportiv de performanță, nu mai avea puteri și trebuia să țină o scurtă pauză pentru odihnă. Cu durere în suflet și cu rușine, dar trebuie să recunosc faptul că întotdeauna făceam treaba mică și treaba mare pe mine din cauza bătăii”.

Din relatarea aceleiași părți vătămate rezultă comportamentul abuziv, deosebit de violent și inuman al lui Moldovan și pe timpul „raziilor” făcute la Casa tineretului din oraș și în discotecă, cităm: **„Împreună cu echipa de milițieni bătauși intra în clădire (la Casa tineretului) și executau aceleași activități ca în discotecă. Alinia toate persoanele lângă perete și le lovea pe rând, după care obliga tinerii să se alinieze în două rânduri și ordona ca rândul din dreapta să dea o palmă rândului din stânga și invers. Avea pregătit un disc pe care, era Imnul României și punea câte o strofă spre audiere după care obliga tinerii să cânte în cor Imnul. Cine nu știa sa cânte Imnul era bătut și călcat în picioare. La fel ca în cazul discotecii cei cu părul puțin mai lung și cu acțiбилde textile de pe haină erau transportați și bătuți cu bestialitate la Miliție”**.

Tinerii din oraș erau deseori urmăriți și agresați de Moldovan și atunci când mergeau la cinematograful: **„Cinematograful era locul unde, după vizionarea filmului, tinerii erau așteptați de către Moldovan Radu Sandu și echipele lui de**

bătăuși la ieșirile din cinematograful și erau luați la întrebări de către aceștia. Întrebările erau de felul: Cum te cheamă? Ce școală frecvențezi? Unde lucrează părinții? Ce cauți la cinematograful? De unde ai bani? Cine-ți e dirigintă? De ce nu porți cravată de pionier/utecist sau ecusonul școlii? De ce minți? După care, fără nici un scop, eram luați la bătaie”.

Din sesizarea lui Anghel Ferencz Florin adresată IICCR la data de 12 noiembrie 2007 (**Anexa 2**) rezultă că, atunci când mergea în discotecă, fostul ofițer de Miliție avea asupra lui foarfecă iar pe tinerii care aveau părul puțin mai lung îi bătea și îi tunde în bătaie de joc. Celor care, vrând să fie „la modă”, își cuseau diferite abțibilduri pe haine, le decupa cu foarfeca respectivele abțibilduri cu tot cu hainele pe care acestea erau aplicate. Toți cei care fuseseră erau găsiți „în neregulă” de Moldovan „**erau duși cu mașinile la Miliție pentru aplicarea unor bătaie deosebite**”. Autoturismele din fața Casei tineretului unde erau organizate discotecile făceau mai multe ture pentru a transporta la sediul Miliției, unde erau bătuți, pe circa 30-40% dintre tinerii aflați acolo. Relevante sunt de asemenea și următoarele relatări ale părții vătămate Anghel Ferencz Florin cu privire la actele de tortură la care era supus de Moldovan la sediul Miliției : **„Trebuia să mă descalț și cu tălpile goale să mă așez în genunchi pe un scaun după care îmi erau bătute tălpile picioarelor cu bastonul. Din toate puterile primeam 10 lovituri mari urmate de o lovitură mai mică pe care trebuia să le număr cu voce tare. Eram obligat ca, cu mâinile întinse, să țin o hârtie goală pe care nu scria absolut nimic și îmi spunea să citesc ce scrie pe aceasta. Eu nereușind citi nimic de pe hârtia goală, primeam câte 20 de lovituri cu bastonul pe ambele mâini și trebuia să le număr cu voce tare. Din când în când părăsea încăperea pentru a-i bate și pe cei din sala de așteptare iar când se întorcea începea totul de la capăt. Întotdeauna aceste bătaie țineau de la orele 17:00 fix până seara târziu la orele 21, 22, 23 după care, fiind epuizat fizic mă târam cu greu sau eram dus de către tatăl meu acasă”**.

Relatări care concordă cu cele ale lui Anghel Ferencz Florin (și ale mamei acestuia) au făcut și celelalte două părți vătămate care s-au adresat IICCR: Golicza Gábor Antal (Sesizarea către IICCR din data de 28 ianuarie 2008 – **Anexa 8**), respectiv **Szócs Călin Ioan** (Interviul din data de 22 ianuarie 2008 – **Anexa 10**). Redăm, cu titlu de exemplu:

„Nu știu de unde avea atâta forță (Moldovan Radu Sandu), dar știu că întotdeauna avea miros de băuturi alcoolice. Ne ordona să ne dăm jos pantofii și să ne așezăm în genunchi cu fața la perete și pe rând ne lovea foarte tare cu bastonul la tălpi. Când am terminat eu măturatul și spălatul holurilor miliției ne spunea să facem din nou curățenie. Când i-am spus că am făcut deja curățenie, golea scrumierele pline pe jos și vărsa apă pe jos. Ne spunea că nu este curățenie și iarși ne bătea. Mai eram obligați să citim în cor un fel de decrete sau legi comuniste și trebuia să le învățăm. Dacă nu le învățam eram din nou bătuti foarte tare. Moldovan Radu deschidea usa și imi spunea să pun degetele între usa și toc și imi strangea degetele de la mâini cu usa. Bataile primite erau de o cruzime de nedescris și le primeam până ce faceam pipi pe mine. În urma loviturilor primite pe tot corpul aratam ca o zebra și tălpile picioarelor imi erau foarte umflate. Eram obligat să aleg cu ce vreau să primesc bătaie, cu bastonul de cauciuc, cu bastonul de lemn, cu o sârmă metalică împletită sau cu coada de mătură. Prima dată îmi puneau sau ne puneau cătușe la mâini, după care începea să ne lovească cu mâinile și cu picioarele în burtă, în spate, în picioare și pot să spun că pe toată suprafața corpului în afară de față. Fiind legat întotdeauna mă batea până ce cadeam pe jos și pe jos dădea foarte puternic cu bocancii până când rezista. După aceea lua bastonul pe care l-am ales și mă obliga să țin mâinile

intinse și ma batea la palme. Avea obiceiul sa ma puna sa tin o hartie in palme si așa lovea din toate puterile cate 15 sau 20 de lovituri la fiecare palma. Dupa ce ma batea la maini trebuia sa ma descalt și ma batea la talpile goale. Daca eram mai multi ne puneau sa ne lovim unul pe celalalt. Daca loveam pe celalalt mai ușor primeam iarași bastoane la talpa și Moldovan Sandu Radu imi arata cum trebuie sa-l lovesc pe celalalt. Dupa bataile la talpa, Moldovan Radu ne puneau sa ne plimbam in cerc in camerele mai mari. S-a intamplat sa merg de mai multe ori acasa desculț pentru ca nu-mi puteam pune pantofii de durere si pentru ca talpile le aveam umflate”. Intotdeauna Moldovan Radu m-a batut foarte tare si de multe ori nu mai aveam forta sa merg acasa, dar trebuia sa plec pentru ca, nu puteam sa stau sa primesc bataie”. (*Sesizarea către IICCR din data de 28 ianuarie 2008 a lui Golicza Gábor – Anexa 8*). *Potrivit declarațiilor părții vătămate, acesta a fost victima actelor de tortură și a tratamentelor crude, inumane și degradante comise de fostul ofițer de Miliție Moldovan Radu Sandu, de mai mult de 40 de ori, în perioada 1987-1989, când avea 15, 16, respectiv 17 ani.*

„Eram in clasa a noua. Aveam 14 - 15 ani. Dar noi la rockoteca umblam si din clasa a opta. Dar știu ca eram la internat prima data cand m-a batut el (Moldovan Radu Sandu) serios. Avea obiceiul sa nu-ti dea in fata. O data a venit la școala, nu știu ce era acolo, ziaua Politiei sau ce era, și trebuia sa vorbeasca. Și știu ca directorul nostru... Nici noi nu eram baieti cuminti, sa nu zic acuma ca eu eram foarte bun. Și cand a vazut ca avem par mare a zis ca: Voi mergeți la cancelarie și vine cineva sa vorbeasca cu voi. Și atunci a venit el și in școala ne-a batut și atunci. Mi-a luat parul de aicea și mi l-a taiat așa. Îți dau o listă de 50 – 60 de oameni dacă vrei, care au fost bătuți deăștia”. (Interviul din data de 22 ianuarie 2008 cu Szócs Călin Ioan – Anexa 10).

În drept:

În considerarea competențelor legale care revin Parchetului, IICCR vă solicită să dispuneți măsurile care se impun pentru tragerea la răspundere a fostului ofițer de Miliție Moldovan Radu Sandu. Faptele în legătură cu care vă sesizăm sunt de o gravitate cu totul deosebită, constând în acte de tortură și tratamente inumane și degradante, abuz în serviciu contra intereselor persoanelor, abuz în serviciu prin încălțarea unor drepturi, purtare abuzivă, arestare nelegală și cercetare abuzivă etc. Gravitatea acestor fapte constă inclusiv în faptul că prin acte de tortură, prin tratamente crude, inumane și degradante, prin abuz în serviciu, amenințări și alte acte de intimidare, un mare număr de minori, cetățeni români, au fost reprimati numai pentru că doreau să beneficieze de unele dintre drepturile pe care statul comunist totalitar le refuza cetățenilor proprii – dreptul la liberă circulație, libertatea individuală și siguranța persoanei, libertatea conștiinței etc. – deși se angajase să respecte aceste drepturi inclusiv prin tratatele internaționale pe care le-a semnat și ratificat (Declarația universală a drepturilor omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa din 1975, Convenția asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității etc).

Ca membru al Organizației Națiunilor Unite, statul român avea obligația să respecte, între altele, următoarele drepturi ale cetățenilor săi:

- dreptul la liberă circulație („*Orice persoana are dreptul de a circula in mod liber si de a-si alege resedinta in interiorul granitelor unui stat. Orice persoana are dreptul de a parasi orice tara, inclusiv a sa, si de a reveni in tara sa.*” – art. 13 din Declarația universală a drepturilor omului; „*Orice persoană este liberă să*

părăsească orice țară, inclusiv propria sa țară.” – art. 12 paragr. 2 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice);

- dreptul de a nu fi supus torturii și tratamentelor inumane („**Nimeni nu va fi supus torturii, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.**” – art. 5 din Declarația universală a drepturilor omului);

- dreptul de a nu fi reținut sau arestat arbitrar („**Nimeni nu trebuie să fie arestat, detinut sau exilat în mod arbitrar.**” – art. 9 din Declarația universală a drepturilor omului);

- dreptul de a nu fi supus la imixțiuni arbitrare în viața sa personală („**Nimeni nu va fi supus la imixțiuni arbitrare în viața sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale.**” – art. 12 din Declarația universală a drepturilor omului);

Prin semnarea Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa din 1975, statul român se obliga de asemenea să „**promoveze și încurajeze exercitarea efectivă a drepturilor și libertăților civile, politice, economice, sociale, culturale și altele care decurg toate din demnitatea inerentă persoanei umane și sunt esențiale pentru libera și deplină dezvoltare**” (art. VII).

Dar chiar și prin Constituția în vigoare la acea vreme, statul român se angaja să garanteze cetățenilor proprii drepturi și libertăți fundamentale precum libertatea, inviolabilitatea și siguranța persoanei („**Cetățenilor Republicii Socialiste România le este garantată inviolabilitatea persoanei. Nici o persoană nu poate fi reținută sau arestată dacă împotriva ei nu există probe sau indicii temeinice ca a savîrsit o faptă prevăzută și pedepsită prin lege. Dreptul la apărare este garantat în tot cursul procesului.**” – art. 31 din Constituția Republicii Socialiste România).

Cu toate acestea, în practică, statul totalitar comunist dovedea un dispreț profund pentru drepturile și libertățile cetățenilor săi, nesocotind în modul cel mai flagrant și cinic nu numai normele constituționale proprii, profund demagogice și propagandistice, dar și tratatele internaționale pe care le semna și ratifica (deși inclusiv prin Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, art. X, se angajase să-și îndeplinească cu bună credință obligațiile care îi reveneau din aceste tratate: „**Statele participante își vor îndeplini cu bună-credință obligațiile ce le revin în conformitate cu dreptul internațional, atât obligațiile care decurg din principiile și normele generale recunoscute ale dreptului internațional, cit și obligațiile care decurg din tratate sau alte acorduri, în conformitate cu dreptul internațional, în care ele sunt părți**”).

Deși prin semnarea și ratificarea tratatelor privind drepturile civile și politice, statul comunist totalitar se angaja să garanteze cetățenilor săi libertatea de circulație – inclusiv dreptul de a părăsi propria țară – în practică țara era un lagăr din care se putea ieși cu foarte mare greutate, cu restricții și proceduri dintre cele mai aberante și abuzive, impuse și controlate mai ales de instituțiile cele mai represive ale statului totalitar comunist – Securitatea și Miliția.

Numeroși ofițeri de Securitate și Miliție, astfel cum o demonstrează o dată în plus cazul de față, erau agenții cei mai zeloși ai punerii în practică a acestei politici și ai reprimării cu cruzime a tuturor celor care încercau, cel mai adesea din disperare, să-și părăsească țara transformată într-un lagăr sinistru al privațiunilor, terorii și persecuțiilor de tot felul.

IICCR subliniază faptul că actele represive la care au fost supuse părțile vătămate au avut un pronunțat caracter politic. Ele au constituit persecuții politice ale statului comunist totalitar împotriva unor cetățeni proprii care nu doreau nimic altceva decât să se bucure de drepturile și libertățile civile și politice pe care statul lor se obligase să le respecte atât prin tratatele internaționale la care era parte cât și prin Constituția în vigoare la acea dată. **Minorii victime ale ofițerului de Miliție Moldovan Radu Sandu au suportat acele persecuții exclusiv din cauză că doreau să se bucure de dreptul la liberă circulație, că doreau să-și petreacă timpul liber cum găseau de cuviință, că doreau să se îmbrace cum le plăcea, că doreau să nu existe imixtiuni în viața personală etc.** Persecuțiile suportate de victime din partea fostului ofițer Moldovan Radu Sandu s-au datorat politicii abuzive și represive a statului comunist totalitar, prin care erau practic anulate drepturi și libertăți fundamentale – dreptul de a circula liber, dreptul de a nu suporta imixtiuni în viața personală, dreptul fiecăruia de a-și petrece timpul liber și de a se îmbrăca cum dorește (și nu după directivele aberante și abuzive pe care partidul și statul comunist le prescriau prin normele „Codului eticii și echității socialiste”, care aveau pretenția să „formeze omul nou, de tip comunist” – și care în realitate umileau oamenii, le striveau și anulau personalitatea și demnitatea).

Actele de tortură și tratamentele inumane și degradante la care Moldovan Radu Sandu și-a supus victimele (acte pe care statul român se angajase să nu le permită inclusiv prin asumarea prevederilor art. 5 din Declarația universală a drepturilor omului) au fost însoțite de alte încălcări grave ale normelor pe care instituțiile statului și funcționarii acestora aveau obligația să le respecte. Astfel, practic toate „actele procedurale” împotriva părților vătămate au fost făcute cu încălcarea flagrantă a dispozițiilor Codului de procedură penală în vigoare în acea perioadă: ascultarea martorilor minori nu s-a făcut în prezența părinților; minorii nu au avut asigurat dreptul la apărare; reținerile și arestările (au existat cazuri în care minorii au fost ținuti la postul de Miliție și două sau trei zile) au fost făcute fără ordonanță de reținere, respectiv fără mandat de arestare; perchezițiile corporale au fost făcute fără a exista autorizările prevăzute de lege; în cele mai multe dintre cazuri chemarea minorilor la postul de Miliție a fost făcută și ea cu încălcarea flagrantă a dispozițiilor legale privind citarea în scris; reținerile și arestările s-au făcut fără să fie întrunite condițiile cerute de lege (existența „probelor”, „indiciilor temeinice” că s-a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, etc. etc.). În aceste condiții, comportamentul fostului ofițer de Miliție a fost în contradicție flagrantă cu numeroase prevederi ale Codului de procedură penală în vigoare la acea dată, cum ar fi: art. 81, 143, 146, 148, 171, 175, 178, 183 etc.

IICCR consideră că în angajarea răspunderii fostului ofițer Moldovan Radu Sandu se impun avute în vedere inclusiv următoarele aspecte cu privire la individualizarea pedepselor în raport cu circumstanțele agravante existente în cauză și neprescrierea răspunderii penale pentru faptele deosebit de grave în legătură cu care vă sesizăm și la forma continuată în care acestea au fost săvârșite.

IICCR consideră că în cauză există circumstanțe agravante cel puțin sub următoarele aspecte: săvârșirea faptelor de trei sau de mai multe persoane împreună; săvârșirea infracțiunilor prin acte de cruzime sau prin metode ori mijloace care prezintă pericol public; săvârșirea infracțiunilor din motive josnice; săvârșirea infracțiunilor împotriva unor minori etc. De asemenea se impune avută în vedere împrejurarea că activitatea infracțională în legătură cu care vă sesizăm se constituie într-un concurs foarte complex de infracțiuni dintre cele mai grave. În mod asemănător, considerăm că, în conformitate cu prevederile art 75 din Codul penal (teza ultimă,

„Instanța poate reține ca circumstanțe agravante și alte împrejurări care imprimă faptei un caracter grav”), se impune ca Parchetul să rețină ca circumstanțe agravante și alte împrejurări care au imprimat faptelor fostului ofițer de Miliție un caracter deosebit de grav. Astfel, se impune reținută ca o circumstanță agravantă împrejurarea că abuzurile foștilor responsabili comuniști au constituit tot atâtea violări grave ale celor mai elementare drepturi ale omului. Încă și mai grav este că acesta avea reprezentarea clară a faptului că prin abuzurile sale viola în modul cel mai grav drepturi și libertăți cetățenești „garantate” de Constituția comunistă și înscrise în tratatele internaționale la care România era parte (Declarația universală a drepturilor omului, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa din 1975 etc). IICCR consideră că, în înțelesul legii penale, constituie de asemenea circumstanțe agravante faptul că abuzurile comise au avut un caracter sistemic iar principalul lor scop a fost să apere un regim ilegal și criminal. Cetățenii erau abuzați de către propriul lor stat, care, până chiar și în conformitate cu normele constituționale în vigoare în acei ani, era presupus a le apăra și nu a le viola interesele și drepturile fundamentale. Represiunea și teroarea împotriva cetățenilor români erau exercitate de către statul totalitar comunist prin membrii aparatului său represiv – iar aceștia beneficiau de o impunitate absolută pentru abuzurile pe care le săvârșeau în numele și în apărarea statului totalitar. Membrii aparatului represiv aveau, asemeni fostului ofițer Moldovan, reprezentarea exactă a faptului că abuzurile și crimele lor, deși teoretic sancționabile, unele, și prevăzute în legea penală, nu aveau să fie niciodată pedepsite de justiția comunistă și regimul comunist în numele și în apărarea cărora ei comiteau aceste fapte. Această convingere îi făcea să fie încă și mai zeloși, cruzi și abuzivi în actele de represiune pe care le comiteau. Ei erau conștienți inclusiv de faptul că victimele lor nu aveau nicio posibilitate să se apere în vreun fel. Știau de asemenea că practic toate „reglementările” secrete după care comiteau abuzuri și crime (Ordine ale ministrului de Interne, mai ales, și Hotărâri ale Consiliului de Miniștri) erau complet anticonstituționale și împotriva tratatelor privind drepturile omului pe care statul comunist se angajase să le respecte. Cu toate acestea, cei mai mulți dintre ei erau, asemeni fostului ofițer de Miliție Moldovan, cât se putea mai zeloși în apărarea regimului totalitar – iar cu cât devotamentul și zelul lor era mai mare, cu atât și recompensele din partea regimului erau mai mari (salarii foarte mari, prime, tot felul de privilegii, pensii foarte mari etc etc.). Membrii aparatului represiv comiteau abuzurile și crimele folosindu-se de un întreg sistem statal logistic, informațional, financiar etc. care era organizat și funcționa exclusiv din banii cetățenilor. Statul care funcționa din banii cetățenilor și era presupus a le apăra drepturile și libertățile fundamentale funcționa de fapt ca un imens aparat represiv și abuziv împotriva propriilor cetățeni. Aceste fapte nu erau simple abuzuri ale unui oarecare funcționar al statului, ci violări dintre cele mai grave ale celor mai elementare drepturi ale omului și interese ale cetățenilor, comise de către stat pe temeiul urii de clasă, al urii față de cei care nu agreau ideologia comunistă totalitară și criminală.

IICCR consideră că săvârșirea în formă continuată (timp de mulți ani la rând) a infracțiunilor de o gravitate deosebită în legătură cu care vă sesizăm se impune de asemenea avută în vedere în soluționarea acestei cauze, inclusiv cu privire la curgerea termenului de prescripție a răspunderii penale. Sub acest din urmă aspect, IICCR evidențiază faptul că, după decembrie 1989, în absența unei condamnări oficiale a regimului comunist de către statul român (survenită numai la data de 18 decembrie 2006, prin discursul din Parlament al Președintelui României), victimele acestui regim și familiile lor s-au dovedit mai mult decât reținute în a se adresa justiției pentru a-i trage la răspundere pe cei care, în numele statului comunist, le-au violat în modul cel mai grav cele mai elementare drepturi și libertăți cetățenești. Semnificativ este și faptul că demersul de față al victimelor fostului ofițer Moldovan a fost posibil – astfel cum ele însele au precizat – numai foarte târziu, după înființarea, în decembrie

2005, a IICCR, căruia prin actul normativ de constituire i-au fost conferite competențe legale de investigare și sesizare a organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România. Victimele activității represive a regimului comunist totalitar nu au avut posibilitatea, pe durata regimului amintit, să se adreseze justiției (desigur că nici în temeiul art. 35 din Constituția Republicii Socialiste România, care teoretic, și numai teoretic, le dădea acest drept în calitate de persoane „vătămate într-un drept al lor printr-un act ilegal al unui organ de stat”). În cadrul statului totalitar comunist – în care „drepturile și libertățile cetățenești garantate de Constituție” erau în realitate o frază pur demagogică, cinică și propagandistică – o astfel de acțiune în justiție era de neconceput. După decembrie 1989, acțiunea victimelor fostului milițian Moldovan a fost amânată, potrivit propriilor lor declarații, inclusiv din cauză că fostul lor torționar a continuat nu numai să lucreze în Poliție, dar să și dețină funcții și grade tot mai mari în cadrul acesteia (ajungând ca din luna martie 2001 să ocupe chiar funcția cea mai înaltă din Poliția Județului Harghita). Victimele fostului milițian au exprimat deschis temerea foarte serioasă pe care au avut-o și o au în a se plânga de abuzurile pe care le-au suportat din partea actualului șef al Poliției județene. Temerea amintită s-a dovedit justificată inclusiv prin faptul că la data de 24 ianuarie 2008 una dintre victime (Anghel Ferencz Florin, cel care s-a adresat primul IICCR) a fost invitat la sediul Poliției județene sub un anumit pretext pentru ca în realitate Șeful IJP, Moldovan Radu Sandu, să-i reproșeze violent că s-a plâns IICCR, că susține investigațiile făcute de reprezentanții Institutului și să-l amenințe deschis pentru a-l determina să-și retragă plângerea.

În consecință, IICCR consideră necesar să sublinieze că **răspunderea penală pentru faptele obiect al prezentei Sesizări, nu poate fi considerată prescrisă întrucât de la data săvârșirii lor și până în prezent, din motivele arătate mai sus, au existat împrejurări care au împiedicat punerea în mișcare a acțiunii penale.** În toată această perioadă cursul prescripției răspunderii penale a fost suspendat – în conformitate cu dispozițiile Codului Penal (art. 128), întrucât a existat o „împrejurare (...) de neînlăturat” care a împiedicat punerea în mișcare a acțiunii penale: „Cursul termenului prescripției este suspendat pe timpul cât o dispoziție legală sau o împrejurare de neprevăzut ori de neînlăturat împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale sau continuarea procesului penal. Prescripția își reia cursul din ziua în care a încetat cauza de suspendare”.

Referitor la faptul că pe timpul regimului comunist crimele și abuzurile comise de către responsabilii acestuia nu au fost incriminate legal și pedepsite în vreun fel, semnalăm faptul că pedepsirea lor în prezent reprezintă un act de justiție nu numai necesar dar și deplin posibil. În acest sens considerăm relevante prevederile art. 7 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată de statul român prin Legea nr 30/1994. Potrivit paragrafului 1 al textului amintit, „Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național și internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii”. În același timp însă, paragraful 2 al articolului citat, de maximă relevanță sub aspectul la care ne referim, prevede că „Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate”. În consecință, se impune constatat faptul că textul Convenției europene este deplin aplicabil în materia obiect al Sesizării IICCR. Astfel, pe de o parte, crimele săvârșite de responsabilii regimului comunist nu au fost judecate și pedepsite pe timpul acelui regim întrucât în acea perioadă ele nu constituiau – nu aveau cum să constituie, în contextul dat – „infracțiuni, potrivit dreptului național”. Pe de altă parte, ulterior

prăbușirii regimului comunist totalitarist, aceste fapte puteau, pot și trebuie să fie judecate și pedepsite, întrucât la data săvârșirii lor erau „considerate infracțiuni potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate” – între acestea, dreptul de a nu fi supus torturii, tratamentelor crude, inumane și degradante, dreptul la liberă circulație, dreptul de a nu fi supus niciunor imixțiuni în viața personală, dreptul la libertate și la siguranța persoanei etc. Ca membru al ONU, statul comunist totalitar s-a angajat să respecte Declarația universală a drepturilor omului, care, între altele, prevedea și prevede (art. 5) că **„Nimeni nu va fi supus torturii, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.”** Faptul că prin legea penală statul comunist totalitar nu a incriminat tortura, tratamentele crude, inumane și degradante (și nu a făcut-o tocmai pentru a asigura impunitate membrilor aparatului său de represiune politică) nu poate conduce la concluzia că răspunderea penală a fostului ofițer de Miliție nu poate fi angajată în prezent întrucât la momentul săvârșirii faptelor în legătură cu care vă sesizăm acestea nu constituiau infracțiuni potrivit dreptului național. Iar aceasta întrucât în conformitate cu normele citate ale Convenției europene a drepturilor omului faptele respective – indubitabil acte de represiune și persecuție pe motive politice – constituiau infracțiuni „potrivit dreptului internațional”, „potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate” – prevăzute între altele în Declarația universală a drepturilor omului, Convenția asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității, Convenția împotriva torturii și altor pedepse și tratamente crude, inumane sau degradante etc.

Cu privire la neprescrierea răspunderii penale a fostului ofițer Moldovan Radu Sandu, IICCR învederează și faptul că în conformitate cu prevederile **art. I al Convenției ONU asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor împotriva umanității** (adoptată la 26 noiembrie 1968 și ratificată de România la data de 15 septembrie 1969), coroborate cu **prevederile Statutului Tribunalului Militar Internațional de la Nuremberg** (definit prin Acordul din 8 august 1945, de la Londra, al Puterilor Aliate), „persecuțiile pe motive politice” sunt imprescriptibile, fiind incluse în categoria „crime împotriva umanității”. Or, astfel cum am arătat în cuprinsul Sesizării de față, este neîndoios faptul că represiunile pe care părțile vătămate le-au suportat din partea fostului ofițer de Miliție constituie **persecuții pe motive politice, imprescriptibile**, în înțelesul Convenției ONU ratificată de România încă din anul 1969.

Pe cale de consecință, vă solicităm să dispuneți efectuarea tuturor actelor și măsurilor necesare aflării adevărului și tragerii la răspundere a fostului ofițer de Militie Moldovan Radu Sandu.

Anexăm prezentei Sesizări documentele care constituie material probator, precum și plângerile celor trei părți vătămate (**Anexele 6, 7 și 9**).

Cu stimă,

Președinte,
Marius Oprea

Director General,
Stejărel Olaru

Secretar General,
Lucia Hossu Longin

Către,

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Doamnei Laura Codruța Kövesi

Procuror General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR), cu sediul în București, str General David Praporgescu nr 33, sector 2, în baza prerogativelor prevăzute de H.G. nr. 1724/2005 cu modificările și completările ulterioare, în domeniul investigării și sesizării organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România, precum și în conformitate cu prevederile art. 275, 277 și 278 din Codul de procedură penală, prin reprezentanți legali, formulăm prezenta

PLÂNGERE

împotriva Rezoluției de neîncepere a urmăririi penale din 20.03.2009 a Parchetului de pe langa Curtea de apel Targu Mures în dosarul nr. 59/P/2008, comunicată la data de 30.03.2009.

La data de 19 februarie 2008, în temeiul competențelor sale legale, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România a sesizat Parchetul cu privire la faptele săvârșite de către Moldovan Radu Sandu, fost Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc, între anii 1985 – 1991, în prezent Comisar șef de poliție, Șef al Inspectoratului de Poliție al județului Harghita, fapte în legătură cu care există probe și indicii că au constatat în **cercetarea abuzivă a unui număr mare de persoane, în special minori, în torturarea repetată a acestora și supunerea lor la tratamente crude, inumane și degradante**, în perioada în care a lucrat ca Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc.

În susținerea Sesizării a fost anexat materialul probator, constând în declarații ale persoanelor care au reclamat că au fost victime ale comportamentului abuziv al fostului ofițer de Miliție, precum și interviuri ale reprezentanților IICCR cu acestea și cu alte persoane care au cunoștință despre faptele precizate, în principal ale următorilor:

- **parte vătămată Anghel Ferencz Florin**
- **parte vătămată Golicza Gábor Antal**
- **parte vătămată Szócs Călin Ioan**
- **Anghel Elisabeta, mama părții vătămăte Anghel Ferencz Florin.**

Din materialul probator înaintat Parchetului a rezultat, în principal că:

- în perioada de dinainte de decembrie 1989, în care fost a îndeplinit funcția de Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc (între anii 1985 și 1989), Moldovan Radu Sandu a cercetat abuziv, a supus părțile vătămăte și alți tineri din Miercurea Ciuc torturii și tratamentelor crude, inumane și degradante, fie pentru că ei sau frații lor au încercat să treacă frontiera în Ungaria, fie pentru că erau bănuți că intenționează să facă acest lucru sau pur și simplu pentru a-i descuraja în eventuale asemenea intenții sau pentru a obține informații despre eventuale intenții ale unor colegi sau cunoscuți în acest sens.

- Moldovan Radu Sandu îi agresa cu o violență ieșită din comun pe mulți dintre minorii care voiau să se distreze în discotecă, care mergeau la cinema în timpul în care

el presupunea că ar fi trebuit să se afle la școală sau care purtau părul puțin mai lung ori încercau să poarte diverse accesorii „la modă” în acea perioadă (cerceii, de exemplu, la băieți).

Parchetul a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva lui Moldovan Radu Sandu, potrivit art. 10 lit. a) și art. 228 alin. 6 din Codul de procedură penală, apreciind că „faptele sesizate nu există”.

Soluția Parchetului este netemeinică și nelegală întrucât:

- în contradicție cu sarcina administrării probelor care îi revenea prin lege, organul de urmărire penală, procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea de apel Targu Mures, a înlăturat nejustificat și fără o motivare pertinentă și temeinică legal mijloace de probă deplin concludente și utile în soluționarea cauzei, contrar dispozițiilor art. 64, 65 și 67 din Codul de procedură penală-

- principala „motivare” a înlăturării probelor constând în declarațiile partilor vătămate Anghel Ferencz Florin și Golicza Gábor Antal și în Sesizarea IICCR a fost că acestea sunt „subiective, generate de sentimente aversive sau chiar ură față de Moldovan Radu Sandu”

- în sprijinul acestei „motivări”, organul de urmărire penală a insistat în mod repetat – și în totală contradicție cu normele legale în materia mijloacelor de probă, a administrării și aprecierii în legătură cu ele în cadrul procesului penal – asupra împrejurării că partile vătămate „au totuși antecedente penale”, „s-au confruntat cu organele de urmărire penală”, „au fost condamnate de mai multe ori” etc etc; un exemplu în acest sens este prezentarea pe larg, în chiar începutul dispozitivului Rezoluției, a „cazierului judiciar” al uneia dintre partile vătămate (filele 3, 5 ș.a. ale Rezoluției); în același mod și cu aceleași „argumente”, organul de urmărire penală a înlăturat și declarațiile numitorilor **Gyorgypal Gavril și Rafael Janos** (fila 5 a Rezoluției)

- soluția organului de urmărire penală și „motivarea” acesteia sunt în contradicție flagrantă cu principiile administrării și aprecierii probelor în cadrul procesului penal; ele tradează o mentalitate specifică sistemului politic, constituțional și de drept din România de până în decembrie 1989, în cadrul căruia o persoană „cu antecedente penale” devenea în mod automat un proscris, un individ demn de dispreț, față de care era permis aproape orice abuz și care nu mai prezenta nicio credibilitate; sistemul politic, constituțional și de drept de astăzi este în mod esențial diferit de cel anterior, căruia îi erau specifice asemenea abordări și în care, între altele, „antecedentele penale” constituiau pentru practica judiciară comunistă o „circumstanță agravantă” de maximă relevanță

- în mod cu totul netemeinic – dar și foarte reprezentativ pentru modul de „soluționare” a acestei cauze – au fost înlăturate de asemenea și declarațiile mamei părții vătămate Anghel Ferencz Florin (fila 6 a Rezoluției); „argumentul” înlăturării acestei probe, care ar fi fost și ea deplin concludentă și utilă soluționării cauzei, este că mama victimei nu i-ar fi spus niciodată uneia dintre colegile sale de serviciu că fiul sau ar fi fost maltratată la miliție; „argumentul” organului de cercetare penală propune astfel o paradigmă insolită pentru comunicarea interumană – valabilă și sub regimurile dictatoriale – după care toți părinții se confesează tuturor colegilor de serviciu cu privire la toate problemele pe care copiii lor le au cu instituțiile represive ale statului

- dar procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea de apel Targu Mures nu numai că a înlăturat nejustificat probe menționate, deplin concludente și utile soluționării cauzei, dar a mai și „administrat” în locul acestora alte „probe” mai mult decât discutabile sub aspectul concludenței și utilității lor, astfel:

- declaratiile unor fosti lideri ai Organizatiei locale a Uniunii Tineretului Comunist (cu privire la care organul de urmarire penala face o precizare pe cat de exacta pe atat de concludenta in context - „persoane responsabile cu educarea tineretului din acea perioada” – fila 6 din Rezolutie); or, este de larga notorietate ca liderii organizatiilor comuniste, prin misiunile si intreaga lor activitatea, deplin fideli ideologiei si regimului comunist totalitar, aveau o contributie proprie la ingradirea drepturilor si libertatilor persoanelor, inclusiv a acelor pe care, astfel cum am aratat in Sesizarea cu care ne-am adresat Parchetului, statul comunist se angajase sa le respecte prin tratatele internationale pe care le-a semnat și ratificat – drepturi si libertati precum dreptul la libera circulatie, libertatea individuală și siguranța persoanei, libertatea conștiinței etc (in legatura cu care IICCR a furnizat numeroase indicii temeinice ca au fost incalcate grav inclusiv prin actiunile fostului ofiter de Militie Moldovan Radu Sandu); in consecinta, tine de domeniul evidentei ca prin declaratiile lor, respectivii lideri comunisti nu aveau cum sa recunoasca, in contextul solutionarii unei cauze penale cu un asemenea obiect, un fapt de larga notorietate si el, anume ca in represiunea pe motive ideologice si politice practicata la scara sociala de regimul comunist dictatorial organele Militiei si Securitatii conclucrau foarte strans si in deplina coniventa (a se vedea in acest sens „Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România”)

- declaratiile „unui numar mare de fosti militieni din acea perioada” (fila 5 din Rezolutie); si in acest caz, al fostilor colegi si sefi ai lui Moldovan Radu Sandu (inclusiv fostul sef al Militiei judetului Harghita), apreciem ca sunt pertinente concluziile formulate mai sus, cu privire la fostii responsabili ai Tineretului Comunist din judet

- adresa nr 232/A/2008 a Parchetului militar de pe langa Tribunalul militar Cluj „din care rezulta ca in perioada 1985-1991 Moldovan Radu Sandu nu a fost cercetat penal”; daca referitor la perioada decembrie 1989-1991 adresa Parchetului militar poate sa aiba o anumita relevanta, cu privire la cei cinci ani anterior datei de 22 decembrie 1989 aceasta este complet nepertinenta si neconcludenta; astfel cum am aratat si in Sesizarea din februarie 2008, victimele activității represive a regimului comunist totalitar nu au avut posibilitatea, pe durata regimului amintit, să se adreseze justiției (desigur că nici în temeiul art. 35 din Constituția Republicii Socialiste România, care teoretic, și numai teoretic, le dădea acest drept în calitate de persoane „vătămate într-un drept al lor printr-un act ilegal al unui organ de stat”); in cadrul statului totalitar comunist – în care „drepturile și libertățile cetățenești garantate de Constituție” erau în realitate o frază pur demagogică, cinică și propagandistică – o astfel de acțiune în justiție era de neconceput; semnificativ este și faptul că demersul de față al victimelor fostului ofițer Moldovan a fost posibil – astfel cum ele însele au precizat – numai foarte târziu, după înființarea, în decembrie 2005, a IICCR, căruia prin actul normativ de constituire i-au fost conferite competențe legale de investigare și sesizare a organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România; după decembrie 1989, acțiunea victimelor fostului milițian Moldovan a fost amânată, potrivit propriilor lor declarații, inclusiv din cauză că cel care a comis grave abuzuri fata de ei a continuat nu numai să lucreze în Poliție, dar să și dețină funcții și grade tot mai mari în cadrul acesteia (ajungând ca din luna martie 2001 să ocupe chiar funcția cea mai înaltă din Poliția Județului Harghita); victimele fostului milițian au exprimat deschis temerea foarte serioasă pe care au avut-o și o au în a se plânde de abuzurile pe care le-au suportat din partea actualului șef al Poliției județene; temerea amintită s- a dovedit justificată inclusiv prin faptul că la data de 24 ianuarie 2008 una dintre victime (Anghel Ferencz Florin, cel care s-a adresat primul IICCR) a fost invitat la sediul Poliției județene sub un anumit pretext pentru ca în realitate Șeful IJP, Moldovan Radu Sandu, să-i reproșeze violent că s-a plâns IICCR, că susține investigațiile făcute de reprezentanții Institutului și să-l amenințe deschis pentru a-l determina să-și retragă plângerea (impresurare in legatura cu care in Rezolutia parchetului nu a fost facuta nici o referire)

-lipsa de imparialitate cu care procurorul general Petru Dan a solutionat cauza cu care a fost sesizat rezulta inclusiv din repetatele acuzatii pe care el le aduce prin Rezolutie, neprobat, inclusiv la adresa IICCR, pentru „sentimentele de ura si dorinta de razbunare pe Moldovan Radu Sandu” (fila 4 a Rezolutiei), „subiectivism”, „sentimente de aversiune sau chiar de ura fata de Moldovan Radu (fila 3 a Rezolutiei)

-un fapt care confirma in plus si in mod indubitabil lipsa de imparialitate si subiectivismul procurorului general Petru Dan il reprezintă opiniile pe care acesta le-a facut publice, in legatura cu cauza de fata, in articolul „Seful Politiei Harghita scapa de acuzatiile de tortura”, publicat in Romania libera din 1 aprilie 2009 (articol pe care il atasam ca **Anexa 1** la prezenta Plangere)

- redam cateva din declaratiile facute de procuror:

- principalul denuntator in cauza cu care IICCR a sesizat Parchetul ar fi promis, in prezenta unor angajati ai Institutului de Cercetare a Crimelor Comunismului, anumite sume de bani sau recompense celor care ar fi sustinut afirmatiile sale si ca majoritatea celor care apar pe lista de posibili martori impotriva lui Radu Sandu Moldovan au afirmat ca nu au habar cum au fost selectati de Institut in acest sens

- "Sesizarile au fost generate de sentimente de aversiune si ura impotriva lui Radu Sandu Moldovan", si ca in urma sesizarilor venite de la Institut a audiat cateva zeci de persoane, insa doar doi dintre cei audiatii, si acestia cu antecedente penale, au confirmat in parte acuzatiile aduse sefului IPJ Harghita, in timp ce restul persoanelor spun ca nu este nimic adevarat. "Probabil ca dansii si-au dorit sa constate asemenea fapte care, daca ar fi fost adevarate, ar fi trebuit condamnate, dar s-au folosit de metode de investigare nelegale". In aceste conditii, Dan Petru afirma ca Radu Sandu Moldovan poate sa depuna acum plangere pentru denunt calomnios impotriva celor care l-au acuzat de savarsirea unor fapte care s-au incercat a fi asimilate crimelor impotriva umanitatii, pentru a fi imprescriptibile.

- prin declaratiile publicate in presa, procurorul Dan Petru si-a probat in mod vadit lipsa de imparialitate si profesionalism, si-a incalcat in mod grav statutul profesional in principal prin aceea ca:

- si-a exprimat public opiniile asupra unei cauze cu care a fost sesizat Parchetul, fapt in contradictie flagranta cu dispozitiile art 10 alin (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecatorilor si procurorilor (“Incompatibilități și interdicții”)in conformitate cu care “Judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul”; fapta procurorului Dan Petru constituie abatere disciplinara in conformitate cu art 99 lit a) din aceeași lege: “Constituie abatere disciplinara încălcarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere, declarațiile de interese, incompatibilități și interdicții privind judecătoria și procurorii”

- fapta procurorului este cu atat mai grava cu cat contravine independentei si imparialitatii la care era si este obligat prin statutul sau profesional; procurorul s- a situat public pe pozitia de aparator al unei persoane in legatura cu care au existat si exista indicii ca a savarsit fapte de natura penala, si pe care el a fost investit sa le cerceteze in conditiile precis stabilit prin lege si nu sa le comenteze public si sa devina avocatul persoanei in cauza; prin atitudinea sa, el a contravenit inclusiv obligatiei pe care o avea (art 4 din Legea nr 303/2004) de a „asigura un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora”

- in contradictie de asemenea cu propriul statut, procurorul Dan Petru si-a permis nu numai sa faca publica si sa comenteze solutia adoptata in cauza, dar si sa aduca acuzatii grave persoanelor care au sesizat faptele pe care acesta a fost investit

sa le cerceteze; un exemplu este afirmatia ca principalul denuntator in cauza cu care IICCR a sesizat Parchetul ar fi promis, in prezenta unor angajati ai Institutului de Cercetare a Crimelor Comunismului, anumite sume de bani sau recompense celor care ar fi sustinut afirmatiile sale

- de asemenea in contradictie cu legea, procurorul Dan Petru a facut publice informatii privind „cazierul judiciar” si „antecedentele penale” ale partilor vatamate, incalcat in acest mod dispozitiile Legii nr 677/2001 pentru protectia persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal

- foarte grava este de asemenea si acuzatia, neprobata in vreun fel si vadind lipsa de impartialitate a magistratului, ca reprezentantii IICCR „s-au folosit de metode de investigare nelegale”; contrar acestei afirmatii, investigatiile facute de catre IICCR, in urma carora a fost sesizat parchetul, au fost facute in stricta conformitate cu dispozitiile HG nr. 1.724/2005 privind infiintarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului in Romania, potrivit carora (art 2) “Institutul are ca scop investigarea stiintifica si identificarea crimelor, abuzurilor si incalcarilor drepturilor omului pe intreaga durata a regimului comunist in Romania, precum si sesizarea organelor in drept in acele cazuri in care sunt depistate situatii de incalcare a legii” respective (art 3 lit f) “Pentru realizarea scopului prevazut la art. 2 Institutul are urmatoarele atribuții principale: aduna date, documente si marturii cu privire la toate actiunile care au lezat drepturile si libertatile omului in anii regimului comunist si pe baza acestora sesizeaza organele de cercetare penala, indiferent de timpul si de circumstantele in care acestea s-au petrecut”

- prin atitudinea sa, procurorul Dan Petru a incalcat de asemenea numeroase prevederi ale Codului deontologic al magistratilor, inclusiv pe acelea (art 23 alin 2) care stabilesc ca „informatiile privind litigiile aflate pe rolul instantei ori parchetului, precum si orice alte informatii privind activitatea acestora vor fi puse la dispozitie mijloacelor de comunicare in masa numai prin birourile de informare publica si relatii cu presa”.

In consecinta, va solicitam sa admiteti prezenta Plangere, sa desfiintati Rezolutia atacata si sa dispuneti efectuarea tuturor actelor si masurilor necesare aflarii adevărului si tragerii la raspundere a fostului ofiter de Militie Moldovan Radu Sandu.

În drept: art. 275, 277, 278 și urm. din Codul de procedură penală, coroborate cu art. 2 din HG nr. 1.724/2005 privind înființarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România.

Președinte,

Marius Oprea

Notă a IICCR

În urma soluționării prin neînceperea urmăririi penale a sesizării privind pe fostul ofițer de Militie Moldovan de către Procurorul general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu-Mureș, Dan Petru, în ziarul „România liberă” din 1 aprilie 2009 a apărut articolul „Șeful Poliției Harghita scapă de acuzațiile de tortură”. În textul respectiv, Procurorul general Dan Petru a făcut un număr de declarații complete contrare statutului său de procuror care a avut în soluționare această cauză.

Între mai multe altele, el a declarat ziaristului de la „România liberă” ca:

- principalul denunțator în cauza cu care IICCR a sesizat Parchetul ar fi promis, în prezența unor angajați ai Institutului de Cercetare a Crimelor Comunismului, anumite sume de bani sau recompense celor care ar fi susținut afirmațiile sale și ca majoritatea celor care apar pe lista de posibili martori împotriva lui Radu Sandu Moldovan au afirmat că nu au habar cum au fost selectați de Institut în acest sens

- "Sesizările au fost generate de sentimente de aversiune și ură împotriva lui Radu Sandu Moldovan", și că în urma sesizărilor venite de la Institut a audiat câteva zeci de persoane, însă doar doi dintre cei audiați, și aceștia cu antecedente penale, au confirmat în parte acuzațiile aduse șefului IPJ Harghita, în timp ce restul persoanelor spun că nu este nimic adevărat. "Probabil că dansii și-au dorit să constate asemenea fapte care, dacă ar fi fost adevărate, ar fi trebuit condamnate, dar s-au folosit de metode de investigare nelegale". În aceste condiții, Dan Petru afirmă că Radu Sandu Moldovan poate să depună acum plângere pentru denunț calomnios împotriva celor care l-au acuzat de săvârșirea unor fapte care s-au încercat să fie asimilate crimelor împotriva umanității, pentru a fi imprescriptibile.

Prin declarațiile publicate în presă, procurorul Dan Petru și-a încălcat în mod grav statutul profesional pe care îl are în principal prin aceea că:

- și-a exprimat public opinia asupra unei cauze cu care a fost sesizat parchetul, fapt în contradicție flagrantă cu dispozițiile art 10 alin (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor ("Incompatibilități și interdicții") în conformitate cu care "Judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul"; fapta procurorului Dan Petru constituie abatere disciplinară în conformitate cu art 99 lit a) din aceeași lege: "Constituie abatere disciplinară încălcarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere, declarațiile de interese, incompatibilități și interdicții privind judecătorii și procurorii"

- fapta procurorului este cu atât mai gravă cu cât contravine independenței și imparțialității la care era și este obligat prin statutul său profesional; procurorul s-a situat public pe poziția de aparator al unei persoane în legătură cu care au existat și există indicii că a săvârșit fapte de natură penală, și pe care el a fost investit să le cerceteze în condițiile precis stabilite prin lege și nu să le comenteze public și să devină avocatul persoanei în cauză; prin atitudinea sa, el a contravenit inclusiv obligației pe care o avea (art 4 din Legea nr 303/2004) de a „asigura un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora”

- în contradicție de asemenea cu propriul statut, procurorul Dan Petru și-a permis nu numai să facă publica și să comenteze soluția adoptată în cauză, dar și să aducă acuzații grave persoanelor care au sesizat faptele pe care acesta a fost investit să le cerceteze; un exemplu este afirmația că principalul denunțator în cauza cu care IICCR a sesizat Parchetul ar fi promis, în prezența unor angajați ai Institutului de Cercetare a Crimelor

Comunismului, anumite sume de bani sau recompense celor care ar fi susținut afirmațiile sale

- foarte gravă este de asemenea și acuzația, neprobată în vreun fel, că reprezentanții IICCR „s-au folosit de metode de investigare nelegale”; contrar acestei afirmații, investigațiile făcute de către IICCR, în urma cărora a fost sesizat parchetul, au fost făcute în strictă conformitate cu dispozițiile HG nr 1724/2005 privind înființarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România, potrivit cărora (art 2) “Institutul are ca scop investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcarilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor în drept în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii” respective (art 3 lit f) “Pentru realizarea scopului prevăzut la art. 2 Institutul are următoarele atribuții principale: aduna date, documente și mărturii cu privire la toate acțiunile care au lezată drepturile și libertățile omului în anii regimului comunist și pe baza acestora sesizează organele de cercetare penală, indiferent de timpul și de circumstanțele în care acestea s-au petrecut”

- declarațiile procurorului Dan Petru pun în cauză însăși soluția pe care acesta a adoptat-o, dat fiind modul complet neprofesionist în care el și-a „motivată” public soluția: sesizările ar fi fost „generate de sentimente de aversiune și ură împotriva lui Radu Sandu”, respectiv că depozitiile persoanelor care au confirmat acuzațiile aduse șefului IPJ Harghita nu sunt credibile și au fost înalțurate întrucât persoanele respective ar avea „antecedente penale”

- prin atitudinea sa, procurorul Dan Petru a încălcat de asemenea numeroase prevederi ale Codului deontologic al magistraților, inclusiv pe acelea (art 23 alin 2) care stabilesc că „informațiile privind litigiile aflate pe rolul instanței ori parchetului, precum și orice alte informații privind activitatea acestora vor fi puse la dispoziție mijloacelor de comunicare în masă numai prin birourile de informare publică și relații cu presa”.

Față de toate acestea IICCR a sesizat Consiliul superior al magistraturii în legătură cu abaterile disciplinare ale procurorului (în temeiul art 44 și 45 din Legea nr 317/2004 privind Consiliul superior al magistraturii).

Magistrații CSM au soluționat sesizarea stabilind că nu a existat absolut nicio încălcare a legii de către colegii lor.

Domnului Președinte al Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Domnule Președinte,

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România (IICCR), cu sediul în București, str General David Praporgescu nr 33, sector 2, în baza prerogativelor prevăzute de H.G. nr. 1724/2005 cu modificările și completările ulterioare, în domeniul investigării și sesizării organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România, precum și în conformitate cu prevederile art. 278¹ din Codul de procedură penală, prin reprezentanți legali, formulăm prezenta

PLÂNGERE

împotriva Rezoluției din 8.05.2009 a Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a Rezoluției din 20.03.2009 a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Targu Mures, în dosarul nr. 59/P/2008, prin care s-a dispus neînceperea urmăririi penale față de cms. șef Moldovan Radu Sandu, în prezent Șef al IPJ Harghita.

Vă solicităm ca prin hotărârea ce veti pronunța, să dispuneți:

- 1. desființarea Rezoluțiilor precizate;**
- 2. trimiterea cauzei procurorului în vederea începerii urmăririi penale și efectuării tuturor actelor și măsurilor necesare aflării adevărului și tragerii la răspundere penală pentru faptele obiect al prezentei cauze.**

MOTIVELE ACȚIUNII:

IN FAPT:

La data de 19.02.2008, IICCR a sesizat Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare cu privire la existența unor probe și indicii în conformitate cu care Moldovan Radu Sandu, fost Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc, între anii 1985 – 1991, a comis grave abuzuri împotriva unui mare număr de persoane, în special minori. Prin Ordonanța din 12.03.2008, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Parchetelor Militare a dispus declinarea competenței de soluționare a Plângerii IICCR în favoarea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș.

În susținerea Plângerii sale, IICCR a prezentat un material probator consistent, constând în declarații ale persoanelor care au reclamat că au fost victime ale comportamentului abuziv al fostului ofițer de Miliție, precum și interviuri ale reprezentanților IICCR cu acestea și cu alte persoane care au cunoștință despre faptele precizate, în principal ale următorilor:

- parte vătămată Anghel Ferencz Florin**
- parte vătămată Golicza Gábor Antal**
- parte vătămată Anghel Constantin – plângerea lui se află la dosar ca act înregistrat la IICCR sub numărul 945 din 24.03.2008**
- parte vătămată Szócs Călin Ioan**
- Anghel Elisabeta, martor, mama părții vătămate Anghel Ferencz Florin.**

Din materialul probator înaintat Parchetului a rezultat, în principal că:

- în perioada de dinainte de decembrie 1989, în care fost a îndeplinit funcția de Ofițer operativ principal la Biroul judiciar din cadrul Miliției Municipiului Miercurea Ciuc (între anii 1985 și 1989), Moldovan Radu Sandu a comis grave abuzuri față de părțile vătămate și alți tineri din Miercurea Ciuc, fie pentru că ei sau frații lor au încercat să treacă frontiera în Ungaria, fie pentru că erau bănuți că intenționează să facă acest lucru sau pur și simplu pentru a-i descuraja în eventuale asemenea intenții sau pentru a obține informații despre eventuale intenții ale unor colegi sau cunoscuți în acest sens;

- Moldovan Radu Sandu îi agresa cu o violență ieșită din comun pe mulți dintre minorii care voiau să se distreze în discotecă, care mergeau la cinema în timpul în care el presupunea că ar fi trebuit să se afle la școală sau care aveau părul puțin mai lung ori încercau să poarte diverse accesorii „la modă” în acea perioadă (cerceii, de exemplu, la băieți).

Soluționând această Plângere, Procurorul General al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș, prin Rezoluția din 20.03.2009, a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva lui Moldovan Radu Sandu, potrivit art. 10 lit. a) și art. 228 alin. 6 din Codul de procedură penală, apreciind că „faptele sesizate nu există”.

Împotriva acestei soluții, IICCR s-a adresat cu Plângere Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție apreciind că soluția contestată a fost netemeinică și nelegală în principal din următoarele motive:

- în contradicție cu sarcina administrării probelor care îi revenea prin lege, organul de urmărire penală, Procurorul General al Parchetului de pe lângă Curtea de apel Targu Mures, Dan Petru, a înlăturat nejustificat și fără o motivare pertinentă și temeinică legal mijloace de proba deplin concludente și utile în soluționarea cauzei, contrar dispozițiilor art. 64, 65 și 67 din Codul de procedură penală;

- principala „motivare” a înlăturării probelor constând în declarațiile părților vătămate Anghel Ferencz Florin și Golicza Gábor Antal, Szócs Călin Ioan, Anghel Constantin, a martorilor, precum și a celor cuprinse în Sesizarea IICCR a fost că acestea ar fi „subiective, generate de sentimente de aversiune sau chiar de ură față de Moldovan Radu Sandu”

- în sprijinul acestei „motivări”, organul de urmărire penală a insistat în mod repetat – și în totală contradicție cu normele legale în materia mijloacelor de probă, a administrării și aprecierii lor în cadrul procesului penal – asupra împrejurării că părțile vătămate „au toate antecedente penale”, „s-au confruntat cu organele de urmărire penală”, „au fost condamnate de mai multe ori” etc etc; un exemplu în acest sens este prezentarea pe larg, în chiar începutul dispoziției Rezoluției, a „cazierului judiciar” al uneia dintre părțile vătămate (filele 3, 5 ș.a. ale Rezoluției); în același mod și cu aceleași „argumente”, organul de urmărire penală a înlăturat și declarațiile martorilor **Gyorgypal Gavril** și **Rafael Janos** (fila 5 a Rezoluției contestate)

- soluția organului de urmărire penală și „motivarea” acesteia au fost în contradicție flagrantă cu principiile administrării și aprecierii probelor în cadrul procesului penal; motivarea soluției precizate trădează o mentalitate specifică sistemului politic, constituțional și de drept din România de până în decembrie 1989, în cadrul căruia o persoană „cu antecedente penale” devenea în mod automat un proscris, un individ demn de dispreț, față de care era permis aproape orice abuz și care nu mai prezenta nicio credibilitate; sistemul politic, constituțional și de drept de astăzi este în mod esențial diferit de cel anterior, căruia îi erau specifice asemenea abordări și în care, între altele, „antecedentele penale” constituiau pentru practica judiciară comunistă o „circumstanță agravantă” de maximă relevanță;

- în mod cu totul netemeinic – dar și foarte reprezentativ pentru modul de „soluționare” a cauzei care i-a fost dedusă soluționării – organul de urmărire penală a înlăturat de asemenea și declarațiile mamei părții vătămate Anghel Ferencz Florin (fila 6 a Rezoluției contestate); „argumentul” înlăturării acestei probe, care ar fi fost și ea deplin concludentă și utilă soluționării cauzei, a fost că mama victimei nu i-ar fi spus niciodată

uneia dintre colegile sale de serviciu că fiul sau ar fi fost maltratat la militie; „argumentul” organului de cercetare penală a propus astfel o paradigmă insolită pentru comunicarea interumană – valabilă și sub regimurile dictatoriale – după care toți părinții se confesează tuturor colegilor de serviciu cu privire la toate problemele pe care copiii lor le au cu instituțiile represive ale statului;

- dar Procurorul General al Parchetului de pe lângă Curtea de apel Targu Mures nu numai că a înlăturat nejustificat probele menționate, deplin concludente și utile soluționării cauzei, dar a mai și „administrat” în locul acestora alte „probe” mai mult decât discutabile sub aspectul concludenței și utilității lor, astfel:

- declarațiile unor foști lideri ai Organizației locale a Uniunii Tineretului Comunist (cu privire la care însuși organul de urmărire penală face o precizare pe cât de exactă pe atât de concludentă în context, dar și deserviciul propriei „argumentări” - „persoane responsabile cu educarea tineretului din acea perioadă” fila 6 din Rezoluția contestată); or, este de largă notorietate că liderii organizațiilor comuniste, prin misiunile și întreaga lor activitate, deplin fideli ideologiei și regimului comunist totalitar, aveau o contribuție proprie la îngrădirea drepturilor și libertăților persoanelor, inclusiv a acelor pe care, astfel cum am arătat în Sesizarea cu care ne-am adresat Parchetului, statul comunist se angajase să le respecte prin tratatele internaționale pe care le-a semnat și ratificat – drepturi și libertăți precum dreptul la liberă circulație, libertatea individuală și siguranța persoanei, libertatea conștiinței etc (în legătura cu care IICCR a furnizat numeroase probe și indicii temeinice că au fost încălcate grav inclusiv prin acțiunile fostului ofițer de Militie Moldovan Radu Sandu); în consecință, ținea de domeniul evidentei că prin declarațiile lor, respectivii lideri comunisti nu aveau cum să recunoască, în contextul soluționării unei cauze penale cu un asemenea obiect, un fapt de largă notorietate și el, anume că în represiunea pe motive ideologice și politice practică la scară socială de regimul comunist dictatorial organele Militiei și Securității conlucrau foarte strâns și în deplină conivență (a se vedea în acest sens, cu titlu de exemplu, „Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România”);

- declarațiile „unui număr mare de foști militieni din acea perioadă” (fila 5 din Rezoluție); și în acest caz, al foștilor colegi și sefi ai lui Moldovan Radu Sandu (inclusiv fostul șef al Militiei județului Harghita), IICCR a apreciat că sunt pertinente concluziile formulate mai sus, cu privire la foștii responsabili ai Tineretului Comunist din județ;

- adresa nr 232/A/2008 a Parchetului militar de pe lângă Tribunalul militar Cluj „din care rezultă că în perioada 1985-1991 Moldovan Radu Sandu nu a fost cercetat penal”; dacă referitor la perioada decembrie 1989-1991 adresa Parchetului militar poate să aibă o anumită relevanță, cu privire la cei cinci ani anteriori datei de 22 decembrie 1989 aceasta este complet nepertinentă și neconcludentă; așa cum IICCR a arătat și în Plângerea sa din februarie 2008, victimele activității represive a regimului comunist totalitar nu au avut posibilitatea, pe durata regimului amintit, să se adreseze justiției (desigur că nici în temeiul art. 35 din Constituția Republicii Socialiste România, care teoretic, și numai teoretic, le dădea acest drept în calitate de persoane „vătămate într-un drept al lor printr-un act ilegal al unui organ de stat”); în cadrul statului totalitar comunist – în care „drepturile și libertățile cetățenești garantate de Constituție” erau în realitate o frază pur demagogică, cinică și propagandistică – o astfel de acțiune în justiție era de neconceput; semnificativ este și faptul că demersul de față al victimelor fostului ofițer Moldovan a fost posibil – astfel cum ele însele au precizat – numai foarte târziu, după înființarea, în decembrie 2005, a IICCR, căruia prin actul normativ de constituire i-au fost conferite competențe legale de investigare și sesizare a organelor în drept cu privire la crimele, abuzurile și încălcările drepturilor omului săvârșite în timpul regimului comunist în România; după decembrie 1989, acțiunea victimelor fostului milițian Moldovan a fost amânată, potrivit propriilor lor declarații, inclusiv din cauză că cel care a comis grave abuzuri față de ei a continuat nu numai să lucreze în Poliție, dar și să dețină funcții și grade tot mai mari în

cadru acesteia (ajungând ca din luna martie 2001 să ocupe chiar funcția cea mai înaltă din Poliția Județului Harghita); victimele fostului milițian au exprimat deschis temerea foarte serioasă pe care au avut-o și o au în a se plânge de abuzurile pe care le-au suportat din partea actualului șef al Poliției județene; temerea amintită s-a dovedit justificată inclusiv prin faptul că la data de 24 ianuarie 2008 una dintre victime (Anghel Ferencz Florin, cel care s-a adresat primul IICCR) a fost invitat la sediul Poliției județene sub un anumit pretext pentru ca în realitate Șeful IJP, Moldovan Radu Sandu, să-i reproșeze violent că s-a plâns IICCR, că susține investigațiile făcute de reprezentanții Institutului și să-l amenințe deschis pentru a-l determina să-și retragă plângerea (impresurare în legatura cu care în Rezoluția Parchetului nu a fost făcută nici o referire);

- lipsa de imparțialitate cu care procurorul general Petru Dan a soluționat cauza cu care a fost sesizat rezulta inclusiv din repetatele acuzații pe care el le-a adus prin Rezoluție, neprobat, inclusiv la adresa IICCR, pentru „sentimentele de ură și dorința de răzbunare pe Moldovan Radu Sandu” (fila 4 a Rezoluției contestate), „subiectivism”, „sentimente de aversiune sau chiar de ură față de Moldovan Radu (fila 3 a Rezoluției contestate)

- un fapt pe care IICCR l-a considerat că a confirmat în plus și în mod indubitabil lipsa de imparțialitate și subiectivismul procurorului general Petru Dan – lipsa de imparțialitate și subiectivism ce au afectat în mod esențial soluționarea temeinică și legală a acestei cauze – l-au reprezentat opiniile pe care acesta le-a făcut publice, în legatura cu cauza de față, în articolul „Șeful Poliției Harghita scapă de acuzațiile de tortură”, publicat în România liberă din 1 aprilie 2009 (articol pe care IICCR l-a atasat ca Anexa 1 la Plângerea împotriva Rezoluției Parchetului).

Supunem și atenției instanței de judecată câteva din declarațiile făcute de procuror:

- principalul denunțator în cauza cu care IICCR a sesizat Parchetul ar fi promis, în prezenta unor angajați ai Institutului de Cercetare a Crimelor Comunismului, anumite sume de bani sau recompense celor care ar fi susținut afirmațiile sale și ca majoritatea celor care apar pe lista de posibili martori împotriva lui Radu Sandu Moldovan au afirmat că nu au habar cum au fost selectați de Institut în acest sens;

- "Sesizările au fost generate de sentimente de aversiune și ură împotriva lui Radu Sandu Moldovan", și ca în urma sesizărilor venite de la Institut a audiat câteva zeci de persoane, însă doar doi dintre cei audiați, și aceștia cu antecedente penale, au confirmat în parte acuzațiile aduse șefului IPJ Harghita, în timp ce restul persoanelor spun că nu este nimic adevărat. "Probabil că dansii și-au dorit să constate asemenea fapte care, dacă ar fi fost adevărate, ar fi trebuit condamnate, dar s-au folosit de metode de investigare nelegale". Mai mult, Procurorul Dan Petru a afirmat că, în aceste condiții, Radu Sandu Moldovan poate să depună acum plângere pentru denunț calomnios împotriva celor care l-au acuzat de savarsirea unor fapte care s-au încercat să fie asimilate crimelor împotriva umanității, pentru a fi imprescriptibile.

- prin declarațiile publicate în presa, Procurorul Dan Petru și-a probat în mod vădit lipsa de imparțialitate și profesionalism, și-a încălcat în mod grav statutul profesional, în principal prin aceea că:

- și-a exprimat public opiniile asupra unei cauze cu care a fost sesizat Parchetul, fapt în contradicție flagrantă cu dispozițiile art 10 alin (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor ("Incompatibilități și interdicții") în conformitate cu care "Judecătorii și procurorii nu își pot exprima public opinia cu privire la procese aflate în curs de desfășurare sau asupra unor cauze cu care a fost sesizat parchetul"; fapta procurorului Dan Petru constituie abatere disciplinară în

conformitate cu art 99 lit a) din aceeași lege: “Constituie abatere disciplinara încălcarea prevederilor legale referitoare la declarațiile de avere, declarațiile de interese, incompatibilități și interdicții privind judecătorii și procurorii”;

- fapta procurorului este cu atât mai gravă cu cât contravine independenței și imparțialității la care era obligat prin statutul său profesional; procurorul s-a situat public pe poziția de aparator al unei persoane în legătură cu care au existat și există indicii că a săvârșit fapte de natură penală, și pe care el a fost investit să le cerceteze în condițiile precis stabilite prin lege și nu să le comenteze public și să devină avocatul persoanei în cauză; prin atitudinea sa, el a contravenit inclusiv obligației pe care o avea (art 4 din Legea nr 303/2004) de a „asigura un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora”;

- în contradicție de asemenea cu propriul statut, Procurorul Dan Petru și-a permis nu numai să facă publice și să comenteze soluția adoptată în cauză, dar și să aducă acuzații grave persoanelor care au sesizat faptele pe care acesta a fost investit să le cerceteze; un exemplu este afirmația că principalul denunțator în cauză cu care IICCR a sesizat Parchetul ar fi promis, în prezenta unor angajați ai Institutului de Cercetare a Crimelor Comunismului, anumite sume de bani sau recompense celor care ar fi susținut afirmațiile sale;

- de asemenea în contradicție cu legea, Procurorul Dan Petru a făcut publice informații privind „cazierul judiciar” și „antecedentele penale” ale partilor vătămate, încălcând în acest mod dispozițiile Legii nr 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal;

- foarte gravă este de asemenea și acuzația, neprobată în vreun fel și vădind lipsa de imparțialitate a magistratului, că reprezentanții IICCR „s-au folosit de metode de investigare nelegale”; contrar acestei afirmații, investigațiile făcute de către IICCR, în urma cărora a fost sesizat Parchetul, au fost făcute în strictă conformitate cu dispozițiile HG nr. 1.724/2005 privind înființarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România, potrivit cărora (art 2) “Institutul are ca scop investigarea științifică și identificarea crimelor, abuzurilor și încălcarilor drepturilor omului pe întreaga durată a regimului comunist în România, precum și sesizarea organelor în drept în acele cazuri în care sunt depistate situații de încălcare a legii” respective (art 3 lit f) “Pentru realizarea scopului prevăzut la art. 2 Institutul are următoarele atribuții principale: aduna date, documente și mărturii cu privire la toate acțiunile care au lezată drepturile și libertățile omului în anii regimului comunist și pe baza acestora sesizează organele de cercetare penală, indiferent de timpul și de circumstanțele în care acestea s-au petrecut”;

- prin atitudinea sa, Procurorul Dan Petru a încălcat de asemenea numeroase prevederi ale Codului deontologic al magistraților (aprobat prin Hotărârea nr. 144/2005 a Consiliului Superior al Magistraturii), inclusiv pe acelea (art 23 alin 2) care stabilesc că „informațiile privind litigiile aflate pe rolul instanței ori parchetului, precum și orice alte informații privind activitatea acestora vor fi puse la dispoziție mijloacelor de comunicare în masă numai prin birourile de informare publică și relații cu presa”.

Înlăturând toate aceste critici – și practic fără nicio motivare – Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a respins Plângerea IICCR și a menținut soluția Procurorului General al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș. IICCR apreciază că această soluție este și ea vădit netemeinică și nelegală, din motivele învederate deja, precum și din cele de mai jos:

- Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a înlăturat și el, nejustificat – și fără nicio motivare – mijloace de probă esențiale, deplin concludente și utile în soluționarea cauzei, contrar dispozițiilor art. 64, 65 și 67 din Codul de

procedura penala și contrar obligațiilor legale care îi reveneau cu privire la sarcina administrării probelor. Asemenea probe sunt, cu titlu de exemplu, declarațiile părților vătămate Anghel Ferencz Florin, Golicza Gábor Antal, Szócs Călin Ioan, Anghel Constantin, ale martorilor Gyorgypal Gavril, Rafael Janos și Anghel Elisabeta, precum și altele cuprinse în Plângerea IICCR;

- în schimb, Rezoluția contestată a Parchetului reține ca „argument” prioritar faptul că două înscrisuri aflate la dosar au fost contestate de persoanele care figurau că le-ar aparține – poate nu întâmplător foști colegi ofițeri ai fostului ofițer de Miliție (un comisar din cadrul IPJ Harghita, Păr Mihai, și un fost șef al Serviciului de Pașapoarte al Județului Harghita, Popescu Stelian). Rezoluția insistă în mod nejustificat asupra acestei împrejurări, mai ales în condițiile în care este evident că maniera în care cele două înscrisuri au ajuns la dosar (pentru a fi apoi contestate foarte prompt și vehement de preținșii autori) sugerează o tentativă de „intoxicare” (vizând discreditarea plângerilor principale formulate împotriva fostului ofițer de Miliție Radu Sandu Moldovan, împiedicarea aflării adevărului și tragerii la răspundere a celor vinovați de faptele reclamate în cauză);

- cu privire la susținerea din Rezoluția Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție potrivit căreia partea vătămată Szócs Călin Ioan ar fi depus plângere „la sugestia” lui Anghel Ferencz Florin și a două persoane din cadrul IICCR, considerăm că aceasta este nerelevantă în raport cu împrejurarea că prin Plângerea adresată la data de 24.01.2008 Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (depusă la dosar), precum și în discuția avută cu reprezentanții IICCR, partea vătămată Szócs Călin Ioan a formulat plângeri inechivoce și detaliate cu privire la bătăile și alte abuzuri grave pe care personal le-a avut de suportat din partea fostului ofițer de Miliție Radu Sandu Moldovan (transcrierea discuției părții vătămate cu reprezentanții IICCR se află la dosar ca Anexa 10 la Plângerea inițială a IICCR, Institutul obligându-se ca la solicitarea instanței de judecată să depună la dosar și caseta audio pe care este înregistrată discuția precizată);

- pe aceeași linie a unei motivări vădit neconcludente, netemeinice și nelegale se înscrie și faptul că Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, asemeni procurorului ierarhic inferior, respinge – fără a motiva în vreun fel – probele cuprinse în declarațiile părților vătămate Anghel Ferencz Florin, Golicza Gábor Antal, Szócs Călin Ioan, Anghel Constantin, ale martorilor Gyorgypal Gavril, Rafael Janos și Anghel Elisabeta etc. Însă acordă valoare de adevăr incontestabil (și o greutate pe măsură în menținerea soluției de neîncepere a urmăririi penale) declarațiilor unor foști înalți responsabili ai Inspectoratului Județean de Miliție Harghita, foști șefi ai fostului ofițer de Miliție Radu Sandu Moldovan (Gambra Gheorghe, fostul șef al Miliției județene Harghita în perioada 1978-1989, Antal Ioan, Sarca Mihai, Borș Aurel – șefi ai Serviciului Judiciar din același Inspectorat. În aprecierea unor asemenea „probe”, IICCR consideră că este practic exclus ca organul de urmărire penală să nu fi avut reprezentarea clară a potențialului subiectiv foarte mare din declarațiile pe care foștii responsabili ai Miliției județene le-au dat în apărarea fostului lor subaltern. Aceștia nu puteau să nu aibă reprezentarea clară a faptului că dacă fostul subordonat va fi găsit vinovat pentru abuzuri atât de grave, ei înșiși ar putea fi pasibili de sancțiuni penale (sau chiar și numai de consecințe de ordin moral) pentru săvârșirea unor asemenea fapte în slujba regimului comunist și a ideologiei sale. IICCR consideră că aceleași rezerve serioase ar fi trebuit să le aibă organul de urmărire penală și cu privire la aprecierea ca probe concludente în soluția sa a declarațiilor unor responsabili ai Organizației județene a Uniunii Tineretului Comunist (Dobreaan Adrian, Loghin Gheorghe). Astfel cum s-a arătat și mai sus, este de largă notorietate ca liderii organizațiilor comuniste, prin misiunile și întreaga lor activitate, deplin fideli ideologiei și regimului comunist totalitar, aveau o contribuție proprie la ingradirea drepturilor și libertăților persoanelor. În consecință, și pentru organul de urmărire penală a cărui soluție o contestăm prin prezenta ar fi trebuit să țină de domeniul evidentei ca prin declarațiile lor, respectivii lideri comunisti nu aveau cum să recunoască, în contextul solutionării unei cauze penale cu un asemenea obiect,

un fapt de larga notorietate si el, anume ca, in represiunea pe motive ideologice si politice practicata la scara sociala de regimul comunist dictatorial, organele Militiei si Securitatii conlucrau foarte strans si in deplina coniventa;

- IICCR formulează de asemenea rezerve serioase și cu privire la concludența (în principal sub aspectul obiectivității) unor alte „probe” administrate de către organul de urmărire penală în adoptarea soluției sale:

- raportul nr. S/186480 din 7.03.2008 al Corpului de control din cadrul Ministerului Internelor și Reformei Administrative, în conformitate cu care „acuzățiile prezentate în mass-media și în sesizarea formulată de IICCR la adresa cms. șef Moldovan Radu Sandu sunt neîntemeiate și nu pot fi luate în considerare, numitul Anghel Ferencz Florin fiind un infractor notoriu, traficant și consumator de droguri”. Neconcludența și lipsa de obiectivitate a unor asemenea aprecieri cu privire la aspecte de fond ale unei cauze precum cea de față, dedusă cercetării judiciare, sunt evidente chiar și numai din aserțiunea care sugerează că probele cuprinse în declarațiile victimelor și ale martorilor trebuie respinse de plano cu argumentul că una dintre victime ar fi „un infractor notoriu”;

- adresa nr. 447235 din 26.02.2008 a Corpului Național al Polițiștilor (organismul „sindical” al polițiștilor, al cărui scop unic este „promovarea intereselor polițiștilor și apărarea drepturilor acestora” – conform art. 49 alin. 2 din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului), adresă care concludă, în termeni cu totul improprii și fără relevanță în context, că plângerile formulate împotriva fostului ofițer de Miliție Radu Sandu Moldovan, membru al acestei structuri de tip sindical, constituie „o încercare de denigrare, de răzbunare personală și subiectivă a unora certați cu legea și care au fost obiectul unor anchete trecute sau actuale, ce s-au stins așa cum au apărut”;

- netemeinicia soluției pe care IICCR o contestă constă inclusiv în faptul că însuși organul de urmărire penală își întemeiază hotărârea pe împrejurarea că una dintre victime „a fost condamnată de mai multe ori” și că, în plus, aceasta ar explica o presupusă dorință de răzbunare la adresa fostului ofițer de Miliție Radu Sandu Moldovan. IICCR reiterează și prin prezenta că o astfel de abordare a cauzei tradează o mentalitate specifică sistemului politic, constituțional și de drept din România de până în decembrie 1989, în cadrul căruia orice persoană „cu antecedente penale” trebuia tratată ca un individ fără nicio credibilitate și ca un permanent potențial infractor. Împrejurarea că partea vătămată Anghel Ferencz Florin a fost condamnat anterior formulării plângerilor la adresa fostului ofițer de Miliție și presupuziția că acesta ar putea să fie mânat de dorința de răzbunare nu pot să justifice sub nicio formă înlăturarea probelor și indiciilor pe care în cauză le-au adus și le aduc părțile vătămate, martorii și IICCR. Dacă în cauză existau suspiciuni că s-ar fi încercat să se determine marturii mincinoase, organul de urmărire penală avea la dispoziție proceduri corespunzătoare statuate prin legea penală, și nu înlăturarea probatoriului prezentat de către victime, martori și IICCR cu privire la abuzurile fostului ofițer de Miliție.

În consecință, vă solicităm să admiteți prezenta Plângere, să desființați Rezoluțiile atacate și să dispuneți măsurile necesare aflării adevărului și tragerii la răspundere penală pentru faptele sesizate.

IN DREPT: art. 21 din Constituția României; art. 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; art. 278¹ din Codul de procedură penală, coroborat cu art. 2 din HG nr. 1.724/2005 privind înființarea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România.

Președinte, Marius Oprea